

АНТЪНИ ДЖИЛБЪРТ АЛИБИ

Превод от английски: Десислава Цанова, 1998

chitanka.info

Мъглата пропълзя по реката още по обяд, а вечерта беше вече толкова гъста, че когато Артър Крук погледна към улицата, остана с усещането, че виси над бездна. Никаква светлинка, никакво очертание, мъгла като желе.

— Ужасна нощ — промълви знаменитият адвокат, отправил поглед към невидимия град. — Не помня по-ужасна.

Телефонът звънна. Гласът идваше от много далеч, но Крук веднага улови, че онзи е изплашен.

— Мистър Крук — прошепна гласът, — мъглата сякаш ме накара да ви позвъня. В такова време си убеден, че не те виждат.

„Дявол да го вземе! — изруга Крук мислено. — Още един с мания за преследване.“ И продължи:

— Случило ли се е нещо? Кой ви следи?

— Вие си мислите, че само така ми се струва? Де да беше така, но мен наистина ме преследват. Той вече три пъти ме предупреждава. За последен път тази вечер. Звъни и всеки път казва: „Ти ли си, Смит? Помни, мълчанието е злато“ И затваря слушалката.

— Бас държа — възкликна Крук, — че някой от вашите приятели ви разиграва!

— Не знам кой е — отвърна гласът, вече съвсем далечен, — но този човек удуши Изабела Болдри.

Щом чу името Изабела, лицето на Крук мигом се промени.

— Така. А сега всичко по реда. Та как се кавахте?

— Смит. Бях един от многото гости на партито онази нощ. Но съм единственият, който знае, че Том Мерлин е невинен.

— Аз също го знам — кротко отбеляза Крук, — иначе не бих му станал адвокат. Знае го още младата лейди, която иска да се омъжи за него. И разбира се, знае го също и истинският убиец. Така че сме четирима. А вие откъде го разбрахте?

— Бях зад завесата, когато онзи влезе в кръглата зала на кулата. Беше толкова близо, че можех да го докосна. Не го видях, тъмно беше — в онази глупава игра „Убийство“ участваха всички и бяха изключили осветлението. Още не знаех, че убийството е вече извършено. Когато се разбра, се досетих, че той е излязъл от нейната стая, защото няма откъде другаде.

— Чуйте — започна Крук. — Да си представим, че никога не съм чувал тази история, започнете я отначало. Впрочем, а какво правихте

вие зад завесата?

— Не заради играта, а защото... Бях нещастен. Не трябваше да идвам. Партието не беше по вкуса ми. Никой не ми обръщаше внимание. Само господин Мерлин ми съчувстваше. Чух го да казва на доктора: „Изабела трябва да се грижи за всички“, а докторът отвърна: „Трудно е да се очаква това точно сега“.

След малко гласът продължи:

— От самото начало не бях на себе си. Играехме на гатанки. Всички останали бяха толкова великолепни, а аз съм си глупав... Не исках да играя, исках да се махна, но госпожа Болдри рече, че не бива — домът ѝ е на цели три мили от спирката, пък и още никой не си тръгва. По-късно биха могли да ме откарат.

Сякаш преглътна и продължи:

— Играта „Убийство“ беше тъпа. По-тъпа от всички други, защото в тъмното можеш да налетиш на кого ли не. Аз налетях на нея и Том Мерлин. Той ѝ говореше да бъде предпазлива — може да ѝ прекършат врата, а тя се засмя и отвърна: „Не би ли искал ти да го свършиш, Том?“. После го попита дали все още мисли за онази „скучна малка девица“ — така нарече жената, за която той иска да се жени. И още: защо не се върне при нея, щом иска да се върне? Почувствах се неловко, отдалечих се и тогава открих прозореца, през който се излиза на плоския покрив. Мислех да остана там до края на играта, но и там не ме оставиха на мира — след минута господин Мерлин също излезе на покрива. Изплаших се, че може да ме види, затова минах в тъмното по покрива и влязох през другия прозорец. Така се оказах в кръглата зала на кулата.

— Страхотно! — рече Крус с възхищение. — И после?

— Светлината беше угасена, но луната светеше ярко. Чух шум и се досетих, че госпожа Болдри се крие там. Но миг по-късно разбрах, че не е сама — с нея беше някакъв мъж. Тихо се спуснах до стълбищната площадка. Стори ми се, че някой се качва по стъпалата, затова се скрих зад завесата. Страхувах се да не ме намерят, но стъпките отново поеха надолу. Не стоях дълго зад завесата, тъй като вратата на залата в кулата се отвори и някой предпазливо се промъкна надолу. Спря съвсем близо до мен и замря. Не дишах, макар още да не знаех, че е извършено убийство. След минута се спусна надолу. Тъкмо да изляза, някой хукна нагоре, влезе в залата и чух мъжки глас:

„Норман! За Бога!“ . После гласът на доктор Дан: „Идвам. Къде си?“ . А първият мъжки глас — това беше Ендрю Тетъм, артистът — отвърна: „Изгони жените! Случило се е нещо ужасно!“

— И разбира се, жените мигом се сбраха, нали?

— Надойдоха всички и аз излязох от укритието си. Вратата на залата в кулата беше затворена, после излезе Тетъм и рече: „Трябва да слезем долу. Станал е нещастен случай“. Доктор Дан приближи до него: „Трябва да знаят истината. Изабела е убита и ние всички сме в объркано положение“.

— И кога ви хрумна, че трябва нещо да спделите с полицията?
— попита сухо Крук.

— Не веднага. Аз... аз бях потресен. Всеки се опитваше да си припомни къде е бил. Обяснявах им, че аз всъщност не съм участвал в играта, но никой не ме слушаше. После една от жените попита къде е Том. Тетъм допълни: „Странно. Дано и той не е убит“. Разбира се, не беше — дотърча подир малко и изрази надеждата си, че си прекарваме весело. Една от жените изпадна в истерия. Тетъм го попита къде, по дяволите, е бил, а той отвърна, че е бил на плоския покрив. Всички бяха изненадани или поне се отнесоха с недоверие, а доктор Дан рече: „Ако си бил на плоския покрив, трябва да си чул нещо“. „Обикновените шумове — рече Том. — Какво, да не е станало убийство?“ И тогава те му разказаха.

— А когато дойдоха полицаите, разказахте ли им за мъжа, който се е спуснал от залата, или имахте особени основания да премълчите?

— Знаете ли, исках да разкажа, но се досетих, че нямам доказателства за достоверността на моя разказ... Но когато арестуваха господин Мерлин, не биваше повече да мълча. Вярно е, не мога да посоча името на убиеца, нито да докажа невинността на господин Мерлин, но ми се струва, че ако съдът чуе моите показания...

— Те няма да го осъдят — твърдо рече Крук. — С Том Мерлин се занимавам аз, така че няма да го пипнат с пръст! Но все едно, ние трябва да действаме заедно. Къде се намирате?

— На Крайбрежна, в телефонна кабина.

— И какво ви пречи да дойдете веднага?

— В тази мъгла?

— Стори ми се да казвате, че в мъглата е по-безопасно.

— По-безопасно е да се звъни, защото автоматът е близо до дома ми. — Неочаквано той изпадна в странен трескав кикот. — Мислех, че съдбата е против мен, когато открих в джоба си само едно пени. Но после се оказа още едно — ще го пазя за вечерен вестник.

— Запазете това за мемоарите си — предложи Крук. — Всичко, което трябва да направите, е да се спуснете по улицата и да вземете метрото.

— Стори ми се, че наблизко има такси.

— Слушайте! — отсече Крук. — Сторете каквото ви казвам. В метрото няма да ви се случи нищо.

— Не може ли утре... — започна Смит, но Крук го прекъсна:

— Не. Утре може да бъде късно. Докато Хикс знае, че вие държите вашата тайна при себе си, вие за него сте опасност. Ще бъдете защитен, когато разкриете тайната си.

„Тъй, тъй — размишляваше Крук, когато постави слушалката и погледна яйцевидния си джобен часовник. — Първо, доколко тази история е правдива? И второ, дали ще й повярват в полицията? Тя не доказва невинността на Том Мерлин, но може да разколебае съдиите... Разбира се, такава история би могъл да съчини и престъпникът, но той би я разказал веднага.“

* * *

Крачейки по улиците, Смит трескаво обмисляше фразите, които да използва в разговора с мистър Крук. Страхуваше се от този разговор, но още повече от възможното...

Внезапно спря, за да провери дали го преследват, но чу само пляска на водата о кея. След малко с ужас откри, че не може да се движи — мракът беше непроницаем като твърда преграда. За щастие, в този миг профуча кола. Беше пълна с млади хора — като онези на партито на Изабела Болдри. Започна да крещи „Такси! Такси!“, но колата отмина. Обхвана го паника, но в този момент различи фаровете на втора кола. „Такси!“ — викна Смит и с облекчение чу как автомобилът спира.

— До Блумбъри стрийт 123. Знаете ли я?

— Още един клиент за господин Деликатния Измамник. — Шофьорът се зарадва. — Обаче ще ви излезе десетачка.

Когато Смит се отпусна на седалката, шофьорът продължи:

— В края на краищата, батенка, десетачка не е много за спасението на една глава.

Смит изтръпна — глава ли? Главата му не е застрашена. Никой не мисли, че той е убил Изабела Болдри. Възлагаше всичките си надежди на Артър Крук. Така де, Крук не се плаши; нещо повече — сигурно ще се надсмее над страховете на своя посетител. „Това исках — ще каже. — Вие ми давате недостигащата брънка в делото.“

Внезапно усети, че колата, която и без това се движеше едва-едва, съвсем спря.

— Извинете, господине, но мъглата е ужасна... Ще ми струва главата, както и вашата.

— Колкото можете.

— Съжалявам. Ще ви върна десетачката обратно.

Смит реши да благодари за безпокойството. Протегна едната ръка за банкнотата, с другата бръкна в джоба, където държеше дребни пари. След това всичко стана с онази поразителна неочакваност, съпроводи́ла и смъртта на Изабела Болдри. Пръстите му едва успяха да докоснат хартийката, когато нещо го цапардоса. Последваха още удари.

Малко по-късно телефонът на Крук иззвъня и нервен глас започна:

— Тук е Смит. Извинявайте, мистър Крук, но не мога да дойда. Мъглата е прекалено гъста. Ще се видим утре, какво значение има толкова...

— Това вече го обсъждахме.

— Казах, не мога. Утре в девет.

— Ако той го допусне — отвърна мрачно Крук. — Може би ви чака пред вратата... Впрочем, къде сте сега?

— В телефонна кабина.

— По-точно? Номер?

— Вече казах, телефонен автомат.

— Те също имат номера.

— Не виждам...

— Какво се опитвате да скриете, господин Смит?

— А, намерих го. Фрагонар 1511.

— Това е новата централа на Темпъл. Минали сте Чаринг крос, това е доста далечко. Вие имате лошо чувство за ориентация — добродушно отбеляза Крук.

— Няма да се изгубя, ако вървя по кея. Ще се върна през Уестминстър и щом се прибера у дома, ще ви позвъня точно в девет.

— Добре — рече Крук. — Приятни сънища.

Изводът е ясен. Някой иска Крук да повярва, че Смит се е уплашил и затова не е дошъл на срещата.

„Бас държа, че това е на Темпъл стейшън“ — рече на себе си Крук. В началото реши да позвъни на полицията и да разкаже цялата история, но размисли — полицията се интересува от престъпленията, след като е ясно, че те са извършени. Значи той трябва да свърши цялата подготвителна работа, а след това да види как те ще реагират.

Крук заключи кантората си и бавно се спусна по стълбището. Винаги се бе хвалел, че в тъмното вижда добре като котките, но му трябваше доста време да стигне до Темпъл стейшън. Съвсем внимателно отвори вратата на близката телефонна кабина и провери номера — както и предполагаше, Фрагонар 1511.

Разбира се, господин Хикс би могъл да хвърли тялото през парапета в реката, но едва ли би го направил — точно в този момент би могла да мине речната полиция.

Крук извади джобно фенерче и започна да търси. Не се притесняваше от това, че ще намери труп, а от възможността някой друг вече да го бе открил. Докато размишляваше кога най-после мъглата ще се разсее, лъчът попадна върху нещо бяло — оказа се носна кърпичка, вързана на двоен възел за облегалката на пейка. Вързана бе така, че някой лесно да я види отново. Но защо този, който е убил Смит, ще иска да се върне на местопрестъплението? Крук бързо разбра чия е — на нея бе извезано „Смит“. Малко встрани, в крайпътната канавка, лежеше трупът.

Крук приклепна и прерови джобовете. Искаше да разбере какво убиецът е взел със себе си. Имаше всякакви дреболии: портмоне, излетен билет, старомоден джобен часовник „луковица“. Нито кибрит, нито цигари, нито, естествено, носна кърпа.

„Какво още трябва? — помисли си Крук. — Да, няма например ключове. А Смит каза, че ще се върне у дома, значи е имал ключове.“

Само по две причини убиецът Хикс би поискал да отиде в апартамента на Смит. Първата: Хикс е бил убеден, че Смит има улики против него. И би искал да ги унищожи. Втората: желанието да си създаде алиби, демонстрирайки, че убитият е бил още жив към 10:30 часа.

Неочаквано Крук забеляза, че едната длан на убития е стисната в юмрук. Не беше лесно да се отворят пръстите, но между тях имаше топка зелена хартия. Позна хартийката и я прибра в бележника си, въпреки главоболията, които щеше да има с полицията.

„Днес ченгетата ще хапнат десерт“ — помисли си Крук на път към телефонната кабина. Позвъни в дома на убития. В първата минута си помисли, че шансът му е изневерил, но точно тогава задъхан глас рече:

— Моля?

— Господин Смит? Аз съм Крук. Само исках да се убедя, че сте се прибрали жив и здрав.

— Да, да. Току-що. Поразходих се.

— Прекрасно. Не сте забравили за утрешната ни среща, нали?

— В девет — рече гласът. — Ще дойда. — И затвори слушалката.

Крук също затвори. „Абе лъжеш, твойта...“ — и веднага набра телефон 999.

* * *

Убиецът беше решил да не допуска фалове. След като позвъни в кантората на Крук, той се качи в колата си и с най-голямата възможна в мъглата скорост запраши към дома си. Паркира я внимателно и пак тъй внимателно я огледа с нощното фенерче. В купето не откри никакви следи, но когато излезе, сърцето му изтръпна: на предната дясна врата имаше следи от кръв. Старателно ги избърса с парцал.

Портиерът се приготвяше да си тръгва — след 10:30 часа наемателите сами се грижеха за охраната си.

— Ега ти вечерта, Медоуз!

Мрачният иначе портиер кимна с някаква патологична живост:

— Мнозина днес ще срещнат ангела на смъртта.

Убиецът енергично се изкачи до своя апартамент, изчака портиерът да се отдалечи, след което тихо се спусна по стълбището и излезе на улицата.

Мъглата го заблуди и стигна до Уестминстър по-късно, отколкото очакваше. Според плана му, трябваше да представи Смит за жив, като разговаря вместо него към 10:30. След това, ако го разпитват, портиерът Медоуз щеше да потвърди, че се е върнал вкъщи в 10:30. На връщане ще сложи ключа обратно в джоба на убития, ще махне носната кърпичка и под прикритието на мъглата бързо ще се прибере...

Сполуката беше като че ли на негова страна.

Той бързо намери мястото, но там го чакаше изненада — неочаквано се чу глас:

— Хей, елате тук.

Той се притаи и угаси фенерчето.

— Сигурно ви уплаших — каза същият глас, — но тук изглежда някой е предал Богу дух. Бих искал да му хвърлите едно око.

Не беше подготвен за чак толкова непредвидено обстоятелство, но не искаше върху него да паднат подозрения. Освен това можеше да предложи да позвъни на полицията, да тръгне към телефона и да потъне в мъглата. Но така или иначе, трябваше да сложи ключа в джоба на убития.

— Повикахте ли полицията? — попита, надвесвайки се над трупа. — Ако ли не, бих могъл аз...

Но в този момент двамата чуха хлопване на автомобилни врати и към тях приближи полицейски инспектор, съпровождан от двама сътрудници.

— Какво става тук?

— Някакъв младеж е загинал — отвърна Крук.

Убиецът Хикс трескаво търсеше решение. Леко залитна и когато Крук му подаде ръка да го подкрепи, рече:

— Подхлъзнах се на нещо, не знам какво. — Включи фенерчето си, наведе се и отвори длан: — Ключ. Сигурно е паднал от джоба му. А може би е ваш? — и се извърна към Крук.

Крук поклати глава отрицателно.

— Кой повика полицията? — попита инспекторът.

— Аз — каза Крук, — после наблизих мина господинът... Прилича на лекар... Доктор Норман Дан, нали? Видях вашата снимка по вестниците във връзка с делото Болдри. Вероятно и аз трябва да се представя. Артър Крук, един от тримата живи, които знаят, че Том Мерлин не е убивал мадам Болдри. Останалите двама са самият Том и разбира се, убиецът.

— Това се казва съвпадение! — рече доктор Дан.

— Има едно по-голямо съвпадение — предупреди Крук. — Докато чаках, разгледах документите на този нещастник. И кой си мислите, че е той? Алфред Смит, също замесен в делото Болдри.

Лекарят насочи фенерчето си надолу.

— Значи там съм го виждал по-рано! Имах чувството, че лицето му ми е сякаш познато...

— Макар да е малко неузнаваемо, нали? — каза Крук. — Какво според вас се е случило?

— Не рискувам да гадая. В началото си помислих, че може би го е блъснала кола...

— Значи трябва да намерим колата. Не може да пострада така и да няма кръвави следи върху бронята.

Отново се чу шум и пристигна колата на „Бърза помощ“. Крук усети подухване на вятър, значи скоро мъглата ще се разсее.

— Искam двамата да дойдете с мен — каза инспекторът. — Трябва да изясним някои подробности.

Вместиха се в колата. Дан искаше да демонстрира спокойствие, свали шлифера си и го метна на облегалката.

— Разбира се, докторът ще ни каже нещо за младежа — предложи инспекторът. — Кога според вас е настъпила смъртта?

Дан се поколеба.

— Сравнително скоро.

— Но преди повече от двамадесет минути, нали?

— О, да, разбира се.

— Твърде странно — започна инспекторът. — Според мистър Крук, убитият е разговарял с него от своя дом точно двамадесет минути преди да се появите вие.

Дан изтръпна: как можа да забрави за този телефонен разговор! Сега цялото му старателно изграждано алиби можеше да рухне.

— Не знам как, нима някой е разговарял вместо него?

— Вие знаете отговора на всички въпроси — подхвана Крук. — Това момче наистина има отвратителния навик да работи с двойник. Малко преди това ми позвъни от телефонна кабина и рече, че Смит не може да дойде на срещата с мен тази вечер. Да де, ама за тази среща знаехме само аз и Смит! Откъде би могъл Хикс да е сигурен, че Смит няма да дойде?

— Мен ли питате? — каза Дан.

— Точно вас питаме — отвърна инспекторът.

— Грешите, ако си мислите, че знам нещо. Просто случайност. Защо не изпратите някой в дома на Смит и да видите кой е там?

— Вече се сетихме за това — каза инспекторът. — Там няма никой.

— Може би господин Крук се шегува...

— Господи! — възкликна Крук. — Никога не съм смятал убийството за шега.

Дан направи рязко движение.

— Извинете, но не мога да ви помогна.

— Не съм толкова сигурен — бавно изрече Крук.

— И какво искате да кажете?

— Има още една подробност. Когато намерих онзи нещастник, в ръката си стискаше топче хартия. Спокойно, инспекторе, всичко ще обясня. — И пак се обърна към Дан. — Беше парче от банкнота. Струва ми се, че ако намерим останалата част, ще заловим убиеца.

— Може би. И си мислите, че знаете къде се намира тази банкнота?

— Само предполагам.

— Ако си въобразявате, че е у мен... — и Дан извади портфейла си. — Прегледайте го.

— О, изобщо не мисля, че е тук — отвърна Крук, без да обръща внимание на портфейла. — Но всеки убиец прави поне една грешка, Дан. Ако не я прави, полицаите ще умрат от скука. Така. Банкнотата ми подсказа някои неща. Вие не носите в мъглата банкнота в ръката си като фенерче, нали? Вадите банкнота само когато трябва някому да платите. А при такива обстоятелства кому най-често се плаща? Разбирате какво намеквам, нали?

— Аз съм лекар, а не детектив.

— Да платите на човек, който ви е откарал до целта или се опитва да го направи. Смит държеше в ръка банкнота, значи е искал да се разплати с някой. Така се обяснява и фактът, че се е оказал на Темпъл стейшън. Когато е подавал парите, Хикс го е повалил. Ако Хикс е предполагал какви интересни въпроси възникват, щом банкнотата се намери, би я унищожил. Прав ли съм?

— Не съм толкова голям специалист в убийствата като вас, мистър Крук — каза Дан.

— Ето, това е ваш недостатък — съгласи се Крук. — Но да продължим. Хикс е унищожил банкнотата. Налага му се обаче да помни много неща, а няма време. И ако ме питат мен къде е сега, бих казал... Бих казал, че Хикс е скрил банкнотата в джоба си с намерението по-късно да я хвърли. И че тя още се намира там.

— Можете да ме пребъркате. Предупреждавам ви обаче, Крук, че правите голяма грешка. Репутацията ви вече няма да струва и онова парченце хартия, което сте намерили в шепата на Смит.

— Рискувам — отвърна Крук.

Инспекторът кимна, полицаят взе шлифера на Дан и започна да го пребърква. Минаха няколко секунди в напрегнато очакване. Когато подир малко полицаят отвори шепата си, в нея се оказа банкнота от пет шилинга с откъснато крайче.

— Да кажете нещо? — попита Крук.

Дан се закикоти пресилено.

— Мислите се за по-умен от другите! Да знаете случайно, че банкнотата на Смит беше десетачка?

— О, това го знам — отвърна Крук, — защото парчето е в моя бележник. Питам се обаче откъде го знаете вие?

* * *

— Беше в пълно нарушение на правилата, мистър Крук — рече инспекторът, когато отведоха доктора.

— При тия ваши правила аз се чудя как изобщо успявате да хванете някой престъпник — искрено възрази Крук.

— Винаги някъде се издънват.

— И друг път съм казвал: престъпниците са страхливци. След престъплението започват трескаво да строят своето убежище, където да се скрият. Те създават цял куп алибита и точно това ги проваля.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.